

Rases de la bassa de Galera

Gaià

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Entorn de Galera, al sector sud-oest del terme de Gaià
Emplaçament: Des de Galera camí del Serrat de l'Àliga o bé camí en direcció est i després nord-est
Alçada: 402

Coordenades:

Latitud: 41.91463
Longitud: 1.89816
UTM Est (X): 408626
UTM Nord (Y): 4640885

Classificació

Número de fitxa: 08090 - 149
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Obra civil
Estil / època: Modern Contemporani
Segle: XVIII-XIX
Estat de conservació: Dolent
Notes de conservació: Bona part del traçat s'ha perdut o s'ha transformat en camí
Protecció: Inexistent
Accés: Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Privada
Titular: 08089A001000260000YA
Autoria de la fitxa: Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dt., 10/07/2018 - 02:00

Descripció

Conjunt de dues rases o recs que subministraven aigua per a una antiga bassa comunal que hi havia al nucli de Galera. Actualment la bassa ja no existeix i tan sols queden rastres del recorregut d'aquestes rases. Les dues rases captaven l'aigua al flanc sud del Serrat de l'Àliga, que és un dels cims més alts del terme de Gaià, però la principal discorria més al sud i la rasa secundària més al nord. Entremig de les dues rases s'eleva una estribació del serrat que parteix el vessant de les aigües. La rasa principal s'iniciava al vessant sud-est del Serrat de l'Àliga i discorria en direcció a ponent per un traçat d'orientació similar al torrent del Clot de l'Oli però a una cota més alta, al llarg d'uns 1.500 m. La rasa secundària naixia al vessant sud-oest del Serrat de l'Àliga i discorria en direcció a ponent per un traçat similar al torrent de la Roca però també a una cota més alta. En bona part el traçat d'aquesta segona rasa coincideix amb el camí del Serrat de l'Àliga, i tenia una llargada també d'uns 1.500 m. Poc abans d'arribar al nucli de Galera (a uns 200 m) ambdues rases confluen i entraven a la plaça del poble, on hi havia la bassa, per la vora de l'actual camí. Avui dia el traçat de les rases és difícil de distingir, ja que en el moment en què van caure en desús, a partir de 1929, es van transformar en camins. En alguns sectors encara es pot apreciar els marges de pedra seca que ara sostenen els camins i antigament les rases. Per exemple, entorn de la barraca de cal Miquel (coordenades UTM ETRS89: 408626;4640885).

Observacions:

Informació facilitada per Ramon M. Vila Casals

Història

El nucli de Galera va sorgir a finals del segle XVIII com una mena de colònia agrícola impulsada per Francesc d'Assís Delàs i Silvestre, baró de Vilagaià, el qual va facilitar en aquest indret l'establiment a uns 25 colons. Amb la fundació del poble es va construir una gran bassa que tenia una cabuda de 500.000 litres i estava ubicada on ara hi ha la plaça. S'alimentava de les dues rases que procedien del sector del Serrat de l'Àliga. Les rases s'havien de netejar i escurar periòdicament, unes tasques es feien en lluna vella i que anaven a càrrec de tot el poble. L'aigua de la bassa només s'utilitzava per a usos de treball, mentre que per al consum domèstic s'agafava l'aigua de pous i cisternes. Els terrenys amb pendent que desguassaven per allà on passaven les rases no es podien conrear, fet que permetia mantenir l'aigua més neta. L'any 1929 es va constituir una societat privada, formada per un seguit de socis, que va permetre l'abastiment d'aigua corrent a les cases de Galera mitjançant un pou que es va fer al costat del riu. L'aigua era propulsada per una bomba de pistons amb motor de benzina. A partir d'aquest moment l'antiga bassa va anar perdent la seva utilitat.

Bibliografia

VILA CASALS, Ramon M. Llibre de Galera (treball inèdit)

